

Overgange

TRANBJERG Dagtilbud

*Til forældre – om barnets overgang
mellem hjem, dagtilbud og skole*

Denne pjece er udarbejdet af Tranbjerg Dagtilbud for at sikre den røde tråd i jeres barns overgang mellem hjem, dagtilbud og skole, og for at informere jer om, hvordan I som forældre kan støtte op om barnets overgang fra hjemmet til institutionslivet eller start på det kommende skoleliv.

I Tranbjerg Dagtilbud har vi ni afdelinger: otte integrerede institutioner for børn i alderen 0-6 år og en dagplejeafdeling for børn i alderen 0-4 år.

Når jeres barn starter i en afdeling, starter et vigtigt samarbejde med jer som familie. Et samarbejde, som er præget af gensidig respekt, viden og erfaringsdeling omkring jeres barns trivsel, læring, udvikling og dannelse, både hjemme og i afdelingen. Vi ønsker med samarbejdet at sikre, at jeres barn har gode betingelser for at skabe trygge relationer til de voksne samt gode venskaber og oplevelser med de andre børn.

Forældresamtaler og overgangsmateriale

Vi samarbejder med sundhedsplejerske, skole og SFO for at skabe gode betingelser for barnet i forbindelse med overgange mellem hjem, dagtilbud og skole. Når vi arbejder med sammenhænge i børnenes liv, sikrer vi, at viden og erfaringer bliver givet videre, så nye voksne i børnenes liv er klædt på til løbende at støtte børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Når vi afholder forældresamtaler, tager vi, frem til barnet skal starte i skole, afsæt i samspilsmaterialet, som både personalet og forældre udfylder. Ved overgangen til skolen anvender vi et overgangsmateriale, som er målrettet barnets kommende skolestart. Overgangsmaterialet har som mål at give viden til personalet og forældre ift. at støtte barnets videre trivsel og udvikling.

Inden jeres barn skal starte i dagpleje, vuggestue eller børnehave, er det vigtigt at forberede både jeres barn og jer selv på en ny hverdag. I skal som familie vænne jer til, at jeres barn skal være sammen med andre børn og voksne, uden at I er til stede. Nedenstående er ideer til, hvordan I kan forberede jeres barns start i dagtilbud.

En god start i dagtilbuddet

Lad jeres barn blive passet af andre end jer, inden barnet skal starte i dagtilbuddet. Vi ved, at gentagelser og rutiner skaber tryghed for børn. Det er derfor en fordel, hvis jeres barn har erfaring med at blive passet af familiemedlemmer, venner eller lignende. På den måde får barnet nogle positive oplevelser med pasning, og det bliver nemmere for barnet at starte i vuggestue eller dagpleje. Giv barnet sut, bamse eller nusseklud med som overgangsgenstand; det vil medvirke til at skabe tryghed i opstarten og gøre det lettere for jeres barn at blive trøstet og finde ro, f.eks. når det skal sove.

Søvn

Børns hjerne udvikler sig under søvnen, hvor de bearbejder de indtryk, de har fået i løbet af dagen. Søvn er derfor vigtig for jeres barn i opstartsperioden. Barnet vil i større grad kunne klapere alle de nye indtryk, hvis der inden start i dagtilbud er indarbejdet et godt søvnmønster. Vores anbefaling er, at I allerede i en tidlig alder øver jeres barn i at falde i søvn og sove i barnevognen uden at blive kørt eller vugget i søvn. Derved giver I jeres barn en tryghed i at falde i søvn, uden at en voksen er til stede. Når barnet allerede inden start har fået en vane med selv at kunne falde i søvn i barnevognen, bliver det lettere og mere trygt for jeres barn at falde i søvn i dagtilbuddet.

Samvær med andre børn

Vi anbefaler, at jeres barn får oplevelser med andre børn, inden det starter i dagtilbuddet. Hvis jeres barn har stiftet bekendtskab med andre børn og deres ageren, bliver det knap så overvældende at starte i dagtilbuddet.

Mad

Vi anbefaler, at I starter op med fast føde i god tid for at udvikle jeres barns mundmotorik og vænne sig til nye smagsnuancer. Jo flere madoplevelser, barnet er blevet præsenteret for i en tidlig alder, jo bedre kan barnet rumme de mange nye smagsindtryk, det vil møde i dagtilbuddet. Er der særlige hensyn i forbindelse med kost, drøfter I det med personalet i afdelingen ved start.

Forberedelse for forældre

Som forældre har I en opgave i at gøre jer parat til at kunne aflevere jeres barn til andre. Nogle af jer kan være bekymret over at skulle aflevere jeres barn i en ny sammenhæng og til nye voksne, hvilket er fuldt forståeligt, men barnet er afhængigt af, at I viser, at I har tillid til de voksne, som I afleverer barnet til. For at støtte jeres barns start på bedste vis anbefaler vi, at den forælder, som er mest afklaret med at skulle aflevere, står for opstarten. Drøft med jeres sundhedsplejerske, hvis nogen af de ovenstående ting giver anledning til spørgsmål.

I vil modtage et velkomstbrev, når tiden nærmere sig for opstart, hvorefter I er velkommen til at kontakte afdelingen.

En ny hverdag

Jeres barn skal have tid til at vænne sig til en ny hverdag. Når jeres barn starter, planlægger I sammen med personalet, hvordan opstarten for jeres barn skal forløbe. Personalet vil i en samtale med jer få den nødvendige viden om jeres barn for hurtigt at lære det at kende.

Vi anbefaler, at I afsætter 1-2 uger for at give jeres barn en god start, som foregår med små skridt og tilpasses barnets reaktioner. I starten vil I være på besøg i kort tid med jeres barn. Derefter øver barnets sig i, at I som forældre siger farvel, men kommer hurtigt igen. Løbende forlænger vi dagen med spisning, søvn osv. Nogle børn reagerer ved at blive kedede af det, andre er helt optaget af alt, hvad der sker omkring dem. Begge reaktioner er helt naturlige.

Kommunikation og information via Aula

Når I får tildelt en plads, starter samarbejdet med afdelingen. Kontakt afdelingen i forhold til den kommende start. I Tranbjerg Dagtilbud bruger vi Aula i vores kommunikation med forældre, hvor der vil være information om dagligdagen m.v. Vi har en forventning om, at I som forældre dagligt orienterer jer på og giver beskeder via denne platform. Ligeledes, at I overholder diverse deadlines for indberetning af ferie m.v. Ved opstart i dagtilbuddet bliver I præsenteret for Aula og komme-/gå-skærmen, samt hvordan I anvender dem.

Fra vuggestue til børnehave

Når jeres barn fylder 3 år, skal det starte i børnehave. Hvis jeres barn går i en vuggestue i Tranbjerg Dagtilbud, vil barnet blive i denne afdeling. Afdelingen vil forud for start sikre, at barnet har kendskab til personalet i børnehaven og har været på besøg.

Fra dagpleje til børnehave

Hvis jeres barn går i dagpleje, skal det starte i børnehave i en af afdelingerne. Overgangen fra dagpleje til børnehave kan af nogle børn opleves stor. Derfor er det en god ide at gå en tur forbi institutionen, f.eks. i weekenden, hvor I taler med barnet om, at dette er deres nye børnehave. Også dagplejeren vil komme på besøg på legepladsen i børnehavens åbningstid. Endvidere anbefaler vi, at barnet i opstarten får nogle korte dage.

Barnets selvhjulpenhed og udvikling

Følelsen af at mestre selv er med til at udvikle barnets tro på sig selv og derved styrke dets selvværd. Det betyder f.eks. meget for det lille barn selv at kunne håndtere f.eks. gummistøvlerne i garderoben, og det er derfor en god ide, at I inden børnehavestart bruger tid på at øve barnet i at tage tøj på, gå på toilettet m.m. Oplysningerne fra samspilsmaterialet anvendes af personalet i børnehaven til at arbejde videre med indsatser for barnets trivsel og udvikling.

Forberedelse til forældre

Når jeres barn bliver børnehavebarn, vil der være færre voksne til flere børn. Derfor er der ikke samme hverdagskontakt med personalet ved aflevering og afhentning, som i dagplejen eller vuggestuen. I vil opleve, at I som forældre skal være mere opsøgende i forhold til information om jeres barns trivsel og hverdag, da personalet prioriterer at være nærværende omkring børnene. Personalet vil selvfølgelig altid kontakte jer, hvis der er brug for ekstra information eller brug for at drøfte barnets trivsel. Ligeledes kan I altid komme til personalet, hvis I har spørgsmål. Ring eller tag kontakt via Aula.

Før jeres barn skal starte i skole, arbejder børnehaven løbende med jeres barns modenhed, trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den sociale udvikling er altid i centrum for personalets indsats, der sammen med fokus på øget selvhjulpethed skal skabe gode betingelser for jeres barns kommende skolestart.

Et år før skolestart vil personalet anvende overgangsmaterialet, som er udarbejdet ud fra anbefalinger fra Aarhus Kommune, samt emner, som Tranbjergskolen erfarer giver barnet gode forudsætninger for at få en god skolestart. Ud fra dette materiale er dagtilbud og skole i dialog forud for klassedannelsen. Her er nogle af de kompetencer, som anbefales, at børnene mestrer før skolestart:

PERSONLIGE KOMPETENCER i forbindelse med skolestart

- *Kan føle empati i kendte relationer*
- *Kan føle empati i ukendte relationer*
- *Kan holde styr på egne ting*
- *Kan huske mindst en besked*
- *Kan forstå en besked og handle på den*
- *Har mod på at fortælle en-til-en*
- *Har mod på at fortælle i en gruppe*
- *Er selvhjulpene i forhold til tøj, toiletbesøg m.m.*

SOCIALE KOMPETENCER i forbindelse med skolestart

- *Kan forstå og respektere regler og kan tåle at tabe*
- *Kan vente på, at det bliver ens tur*
- *Kan løse en opgave sammen med andre og give plads*
- *Kan acceptere, at nogle aktiviteter er obligatoriske*
- *Ved, hvordan man er en god ven og kan handle på det*
- *Kan udsætte egne behov*
- *Kan håndtere at få en verbal korrektion fra voksne eller børn i forhold til uønsket adfærd*

KOMPETENCER i forbindelse med skolestart

De sproglige kompetencer

- *Kan fortælle sammenhængende om oplevelser*
- *Kan håndtere konflikter verbalt, så fysisk konfrontation undgås*
- *Kan tale rent og forståeligt*

Kompetencer i legen

- *Kan skiftes til at bestemme i legen*
- *Kan tage styring i legen*
- *Kan rumme forstyrrelser i legen*

Forberedelse til skole – for børn med særlige behov

I november, efter afholdelse af samtaler med jer, informerer afdelingen skolen om det enkelte barn med afsæt i overgangsmaterialet. Vi inddrager PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning) i rådgivningen om det rette skoletilbud for barnet.

Det er skolelederen i samarbejde med forældrene, der tager den endelige beslutning om skoletilbuddet. Har dit barn særlige behov, kan vi inddrage skolen allerede, når dit barn er 4 år.

Hvis dit barn har et fysisk handicap, søges om praktisk medhjælp inden skolestart. I juni holder dagtilbud, skole og forældre overleveringsmøder om de børn, der har særlige behov. Dagtilbuddet indkalder til overleveringsmøderne.

Forældresamtale

I oktober/november afholder afdelingen en samtale med jer forældre, som tager udgangspunkt i samspilshjulet eller overgangsmaterialet. Til samtalen drøfter vi, hvad der går godt, og hvad jeres barn skal have støtte til i forhold til skolestart. Denne indsats skal ske både i hjemmet og i afdelingen. Det er vigtigt, at I som forældre gør en indsats for, at jeres barn har de bedste betingelser for en god skolestart.

AKTIVITETER I FORBINDELSE MED SKOLESTART

Alle afdelinger i Tranbjerg Dagtilbud arbejder med de kommende skolebørn i en skolebørnsgruppe, hvor de tilrettelægger forskellige aktiviteter, der fremmer dit barns skoleparathed. Vores førskoleudvalg, som består af pædagoger fra alle afdelinger, planlægger, koordinerer og evaluerer de pædagogiske aktiviteter, vi har på tværs af dagtilbuddets afdelinger, f.eks. udeuger.

Udeuger

Tranbjerg Dagtilbud afholder på baggrund af klassesdannelserne udeuger. Her mødes alle fra Tranbjerg Dagtilbud, med deres nye klassekammerater ved Naturcenter Tranbjerg Dyr og Udeliv. Vi laver aktiviteter på tværs af dagtilbuddet med henblik på at give vores kommende skolebørn sjove oplevelser, udfordringer og samarbejde med børn, de senere skal gå i skole og klasse med. Når skolen starter i august, vil børnene ofte genkende hinanden og deres klassekammerater fra udeugen, og det er med til at skabe tryghed for barnet og dermed styrke skolestarten. I september/oktober besøger børnene en formiddag deres gamle børnehave, hvilket altid er rigtig hyggeligt for alle.

Eksempler på pædagogiske indsatser ud fra de seks læreplanstemaer

Vi arbejder med børnenes sociale relationer, hvor vi anvender 'Fri for Mobberi', som handler om at være en god ven, at kunne udvise empati og kunne lytte til andre. Fællesskabsfølelse og det at hjælpe hinanden til at klare tingene selv eller i kraft af og sammen med hinanden. Turtagning f.eks. ved samling, i leg og ved andre aktiviteter. At turde række hånden op og være på og at lytte til andre. At kunne modtage og handle på kollektive beskeder og at være en del af en gruppe.

Vi arbejder med børnenes personlige udvikling og kendskab til sig selv. Hvem er jeg: Hvor bor jeg, og hvem er med i min familie. Hvad er jeg god til, hvornår siger jeg pyt, og hvad øver jeg mig på. Modenhed: Vi styrker nysgerrigheden ved at møde nyt. Selvhjulpethed: herunder pakke turtaske, gå på toilettet og tørre sig selv. Selvstændighed: udvikling af barnets selvstændighed, samtidig med at barnet skal kunne følge de voksnes anvisninger.

Vi arbejder med børnenes kommunikation og sprog, hvor vi bl.a. anvender READ. Forskning viser, at når vi og forældre læser for børnene dagligt og taler om det, vi læser, er det med til at fremme børnenes sprog og læseudvikling.

De seks læreplanstemaer

- *Alsidig, personlig udvikling* ·
- *Social udvikling* ·
- *Kommunikation og sprog* ·
- *Krop, sanser og bevægelse* ·
- *Natur, udeliv og science* ·
- *Kultur, æstetik og fællesskab* ·

Vi arbejder med børnenes viden om natur, udeliv og science, herunder med trafikikkerhed, når vi cykler på tur. Formålet med aktiviteterne er, at børnene får kendskab til og gode oplevelser med deres kommende klassekammerater igennem aktiviteter i naturen.

Vi arbejder med børnenes kultur, æstetik og fællesskab, f.eks. når børnene maler deres eget portræt, laver teater, får fortalt om forskellige traditioner og besøger kunstmuseum.

Vi arbejder med børnenes krop, sanser og bevægelser, f.eks. når vi mødes med børnene på tværs af afdelingerne til en lille fodboldturnering, hvor vi som regel observerer, at flere børn kan genkende hinanden.

Forberedelse til skole

I året inden skolestart begynder vi det forberedende samarbejde mellem skole og dagtilbud.

I september afholdes der informationsmøde på skolen for forældre til kommende skolebørn.

I oktober er der indskrivning til skole. Dette foregår elektronisk, og I vil få besked via e-Boks.

I juni har vi overlevering af det enkelte barn til den kommende børnehaveklasseleder og klassepædagog med afsæt i overgangsmaterialet.

I juni, når klassedannelserne er offentliggjort, inviteres I til prøveskoledag. I møder barnets lærer, pædagog og nye klassekammerater.

I juni holder de nuværende 0. klasser 'åbent hus'-dag, hvor kommende skolebørn sammen med deres forældre har mulighed for at komme på besøg i deres nye klasse og møde deres nye lærer.

Tranbjergskolen

Tranbjergskolen ligger på to matrikler: Indskolingsafdelingen for 0.-4. årgang ligger på Kirketorvet, og udskolingsafdelingen for 5.-10. årgang på Grønløkke Allé. På skolen er der i alt ca. 1.000 elever. Der er som udgangspunkt fire spor på skolen, det vil sige, at skolen hver august modtager fire børnehaveklasser.

Når børnene starter i skolen, har vi særligt fokus på den viden, vi modtager fra dagtilbuddet om det enkelte barn. Denne viden er altafgørende for, at vi kan tage hensyn både i forhold til klassedannelse og selve opstarten for det enkelte barn.

Vi oplever glade og spændte børn, som får en skøn skolestart og er klar til nye udfordringer. Vi oplever også, at overgangen for nogle børn kan være meget stor, da børnene skal til at bruge sig selv på en helt ny måde. De er i andre rammer end dem, de kender fra børnehaven, og der er helt andre rutiner og strukturer, som børnene skal kunne efterleve og begå sig i. Derfor er det rigtig vigtigt at give jeres barn tid til at vænne sig til at gå i skole, og at I er forberedt på, at det i starten vil kræve noget ekstra af jeres barn.

Tranbjergskolens forventninger til kommende forældresamarbejde

Et godt samarbejde mellem skole og forældre giver de bedste forudsætninger for at fremme børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Et godt samarbejde bygger på tillid og tydelig kommunikation.

VI FORVENTER:

- *At alle forældre deltager aktivt i de faglige eller sociale aktiviteter, der har til hensigt at understøtte børnenes udvikling.*
- *At alle forældre medvirker til et godt læringsmiljø i skolen og i de enkelte klasser, og at forældrene i samarbejde med skolens medarbejdere tager ansvar for, at der findes en god og konstruktiv omgangstone.*
- *At alle forældre bidrager til, at eleverne efterlever skolens ordensregler, værdiregelsæt og almindelige normer for god opførsel.*

Skolen glæder sig til at byde jeres familie velkommen

Det tætte samarbejde mellem Tranbjerg Dagtilbud og den lokale skole i Tranbjerg skaber en god overgang for alle børn og forældre. Forældre er altid velkomne til at benytte sig af skolens legepladser og gå turen igennem skolegården på vej hjem, så jeres barn kan få kendskab og vænne sig til skolen.

Hvis I som forældre har spørgsmål til skolestart, og hvad skolen kan tilbyde, er I altid velkommen til at kontakte skolen.

*Denne pjece er udarbejdet af Tranbjerg Dagtilbud.
Hvis I som forældre har spørgsmål til overgange
i Tranbjerg Dagtilbud, er I velkommen til at kontakte
jeres lokale pædagogiske leder eller dagtilbuds-
lederen for Tranbjerg Dagtilbud.*

TRANBJERG
Dagtilbud